

ממרומי בניין העירייה של צי"ץ ניתן לראות מקרוב את הבניין הבולט של שיף: איך יגיב על האתגר?

חלפו 15 שנות נישואין, והכעל נפטר. שושנה וינר באה לישראל, וחברותיה, נשות המיליונרים היהודים של פרנקפורט, ערכו לה היכרות עם חיים שיף.

לרבים מן המיליונרים של פרנקפורט יש בתרמילון ברחוב הירקון בתל-אביב. אחרי השידוך בין שושנה וינר וחיים שיף, הם כבשו סופית את הרחוב. לשיף יש שני בתרמילון ברחוב הירקון: דיפלומט ומרינה. עכשיו כבר יכלו אנשי פרנקפורט לכנות את רחוב הירקון בשם "פרנקפורט שטראסה".

האידייליה המישפחתית והעיסוקית לא מצאה חן בעיניו אשתו של שיף, איילה. היא תבעה דמי-מוונות שמנים, ומחצית מרכושו של בעלה.

שיף לא הסכים להיפטר בקלות מכספו ומבתי-המלון שלו. הוא נקט בכמה צעדים נמרצים. ראשית, הוא הציג בבית-הדין תלוש משכורת המעיד, כי שכרו החודשי נמוך רק בקצת מן השכר הממוצע במשק. שנית, בעת הדיון המישפטי הוא איים לחסל את אשתו, או, כדבריו הוא: "לגמור עם חייה".

כאמת. זו היתה התקופה שבה התחיל דימויו העיסוקי להשתולל, ולא היה גבול ליוזמותיו. האיש שהתחיל את רכבו העיסוקי בחנות מכולת בשוקי תלפיות אמנם התכבד, הקריח מעט, שיבה נפלה בשער, והוא גידל לו כרס קטנה — אך המרץ שלו עדיין היה בלתי-נדלה.

באותה תקופה, בסוף שנות השב-עים, חל מהפך לא רק בחיים הפרטיים של מדינת-ישראל. אלא גם בחיים המישפחתיים של חיים שיף. נישואיו עם אשתו מזה שנים רבות, איילה, עלו על שירטון.

אך לא איש כשיף יחיה בלי אשה. התחליף שמצא שיף: שושנה וינר. בעידה, נתניה, שושנה היתה ידועה כיופיה. היא היתה בת 21 כשפגשה באיש-העסקים מפרנקפורט שבגרמניה, יה, וולף וינר. הוא נשא אותה לאישה, והיא עקרה איתו לגרמניה. זה היה ב-1959.

חברות וחברות-כנות בוו אחר זו. התוצאה היא, שכרשותו של שיף יש היום יותר מ-50 חברות, כאשר מיספרם של הנכסים המצויים בידו קטן מזה בהרבה. יועצה-המס של המלונאי בוודאי יודעים מהי הסיבה המריוקת לכך.

בסוף שנות השישים התחיל חיים שיף לטפח יחסים מיוחדים במינם גם עם צה"ל, ובמיוחד כך נראה, היה חביב עליו חיל-האוויר. למפקד חיל-האוויר, האלוף (במיל') מרדכי הור, העניק שיף רשות מיוחדת לבנות כחצר מלון דיפלומט ביקת-נופש נאה. הוא גם הזמין את טייסי חיל-האוויר לנפוש במלונותיו חינם אין כסף.

בצבא הישראלי האימפריאלי של תקופת בן-המלחמות (67-73), זה נראה טיבי לגמרי.

לשיף, אם כך, לא היתה שום סיבה להתלונן על שילטון מפא"י. אך דומה שרק אחרי המהפך התחיל שיף לפרוח

ב-1959 שכח שיף להעביר, כחוק, את מטבע-החוץ שהצטבר אצלו לאוצר-המדינה. גם הפעם הוא שילם כופר.

היחסים הטובים שטיפח חיים שיף עם אנשי מפא"י, שנאיינפשו רהיזם, הועילו לו לא רק בתחום המישפטי, אלא גם בתחום העיסוקי. היו אלה לחצים מלמעלה שאיפשרו לו לרכוש, ביחד עם אחיו, את המלון בנהריה, למרות שהחברה הסדרותית רצתה במלון. אחר כך מכר שיף את המלון לחברה הסדרותית ברווח ניכר. גם את בית-הקולנוע הירושלמי שלו, אורגיל, בנה שיף בעזרתם האדיבה של חברי-הסדרות.

(המשך מעמוד 9)

נתן להם הנחות גדולות בבתי-המלון שלו, והרבר הוליד פעם למצב מכי. היה זה כאשר ראשה-המשלה דויד ברגוריון ואשתו, פולה, התאכסנו באחד מבתי-המלון של שיף, בשעה שחברת-החשמל ניתקה את הורם בגלל א-יתשולם חשבונות.

בינתיים הסתכסכו שני השותפים, שיף ופיג. זה היה הסיכסוך הראשון של שיף עם שותפיו, אך לא האחרון. כבר מהסיכסוך הראשון הוא יצא כשידו על העליונה, והצליח לאלץ את פיג למכור לו את חלקו במלון.

מאוחר יותר הסתכסך שיף עם שני אחיו על רקע עסקי, ועם אחד מהם, דויד, נשא הסיכסוך אופי מיוחד במינו. על אחיו דויד אמר חיים שיף שיש לו "אופי אידיאליסטי". הם נכנסו לשותפות במלון דולפין בנהריה, אך הסתכסכו. דויד שיף הגיש תביעה נגד אחיו, חיים, ובית-המשפט הורה לעקל מדי ערב את הפידיון בקולנוע הירק של שמי אורגיל שהיה ברשותו של חיים שיף.

משום מה נדמה היה לדויד שיף, שבאולם-הקולנוע רב מיספר הצופים ממיספר הכרטיסים, והמישטרה נדרשה לבדוק.

לכח חיים שיף יצא בשלום גם הפעם. מסתבר כי "האופי האידיאליסטי" של דויד שיף לא הפריע לו להסתכסך בהכרחות, והוא נאלץ להסתלק מישראל. נוסף על עיסוקי המלונות ועל עיסוקי הקבלנות והקולנוע, גילה חיים שיף במשך תקופה מסוימת עניין רב בכריכת-שיחיה ירושלמית. הוא ביקש לאפשר גם לעכברי היבשה הירושלמיים להשתכשך ביחד במים, גברים ונשים.

הרבנות ראתה בכך פריצות וחילולי-השם, ואיימה על שיף כי תשלול את רישיון הכשרות של בתי-המלון שלו. שיף לא פירסם ברבים את האיום הרבני הזה, עד אחרי שמכר ברווח ניכר את הבריכה.

בשנות החמישים היו לשיף שני חיכוכים עיקריים עם החוק היבש. ב-1956 הוא נתפס בהחזקת סחורות גנובות.

כבר באותן שנים, תחת שילטון מפא"י, היה נהוג תשלום כופר לאנשים חשובים. שיף ניצל בתשלום-כופר, והסחורות המוכרות שהיו ברשותו הוחרמו.

ביתו קטן אלאו

אפילו היחסים המצויינים של חיים שיף בחלונות הגבוהים לא הועילו לו בפרשה המטרופת של מלון גני יהודה בירושלים.

זה כבר היה באמצע שנות השישים. שיף קנה אז חלקת-ארמה ליד הגבול עם ירדן ובנה.

כנהרג, הוא לא הסתפק במה שאישרו לו, וביצע חריגה קטנה. ליתר דיוק: הוא בנה אגף שלם של בית המלון בתוך שיטחה הריבונני של ממלכת ירדן.

הרמטכ"ל דאז, יצחק רבין, היה מודאג מן האפשרות שהגבול עם הלגיון הירדני יתחמם, והיפנה את תשומת-ליבם של שר-המשלה למע-שיו של בן-רטיפוחיהם.

הפעם לא יכלו ספיר ואשכול להועיל. זה היה עניין של יחסיה-החוץ של המדינה, וגולדה מאיר, שרת-החוץ, לא היתה מוכנה לוותר. שופט הוציא צו הריסה נגד האגף האקסטרטוריאלי של גני יהודה.

שיף סירב, תחילה, לבצע את צו-ההריסה. הטענה שהוא העלה היתה תקדימית. הצו, טען שיף באמצעות פרקליטיו, אינו תופס משום שלמדינת ישראל אין סמכות לצוות על הריסת מיננים המצויים במדינה וזה!

וכך, תוך הסתייעות בשרי מפא"י, הלך חיים שיף והרחיב את האימפריה שלו. הוא בנה ורכש בתי-מלון בזה אחרי זה, כשהוא מסתייע בשיטה מיוחדת במינה, אפילו בג'ונגל העיסוקי הפרוע של ישראל. השיטה: יצירת

חיים ושושנה שיף, פרנקפורט-שטראסה

צחנה במלון

מי אז עלה הליכוד לשלטון, ניתק לקצת חיים שיף את קשריו ההרוקים עם שליטי מפא"י ההיסטורית. את משרדי הממשלה איישו עכשיו בעלי-ביתו האידיאולוגיים, ושיף פנה לפעילות פוליטית בתנועת החרות. הוא הפך פעיל מאוד בסניף תל-אביב של התנועה, וגם ייסד את חוג תגר, שתפקידו, עד היום, להפעיל את "הרוב הדומם" בכל פעם שממשלת הליכוד מותקפת.